

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 0 П 029119 13 Рев
Бања Лука, 22.12.2015. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља З.Р. из У. – Њ., заступан по М.Р., адвокату из Б., против туженог Р.В. из Б., заступан по Ђ.В. и Т.С., адвокатима из Б., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 029119 13 Гж 2 од 21.10.2013. године, на сједници одржаној дана 22.12.2015. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, преиначавају се обје нижестепене пресуде у досуђујућем дијелу тако што се тужитељ одбија са тужбеним захтјевом у цјелости и обавезује да туженом накнади трошкове спора у износу од 9.480,00 КМ.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 П 029119 13 П 2 од 19.7.2013. године обавезан је тужени да исплати тужитељу износ од 29.876,60 КМ са каматом почев од дана доношења пресуде па до исплате и да му накнади трошкове поступка у износу од 7.398,00 КМ. Са вишком тужбеног захтјева тужитељ је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 029119 13 Гж 2 од 21.10.2013. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у досуђујућем дијелу, а жалба тужитеља је уважена и првостепена пресуда преиначена у одбијајућем дијелу тако што је досуђени износ главног дуга повећан на 35.372,60 КМ, слиједом чега су и досуђени трошкови спора повећани на износ од 8.400,00 КМ, те тужени обавезан да тужитељу накнади и трошкове жалбеног поступка у износу од 1.900,00 КМ.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се тужитељ у цјелости одбије са тужбеним захтјевом.

У одговору на ревизију тужитељ је навео да су наводи у ревизији неосновани и предложио је да се ревизија туженог одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља за извршење обавеза преузетих уговором о заједничкој изградњи стамбено – пословног објекта.

Расправљајући о постављеном тужбеном захтјеву нижестепени судови су утврдили: да су парничне странке дана 06.8.2002. године закључиле уговор о заједничкој изградњи стамбено-пословног објекта у Улици ... Б.; да је овај уговор овјерен у суду дана 04.9.2002. године; да је тужитељ у градњи наведеног објекта учествовао тако што је уступио земљиште, док се тужени обавезао обезбиједити новчана средства за градњу објекта као и потребну пројектну и грађевинску документацију; да је по завршетку изградње објекта тужитељу требао припасти један пословни простор површине 20 м², стамбени простор укупне површине 140 м² и једна гаража, док је преостали дио објекта требао припасти туженом; да је дана 18.9.2002. године између туженог и М.Ђ. као суинвеститора закључен споразум о диоби наведеног објекта, којим се М.Ђ. обавезао извршити све обавезе према тужитељу из напријед наведеног уговора о заједничкој изградњи; да је градња објекта окончана 2005. године, а да је у новембру 2008. године М.Ђ. тужитељу предао у посјед један стан површине 72 м²; да тај стан није био у потпуности завршен па је тужитељ имао издатке ради довршења истога; да је у јануару 2013. године тужитељ на основу судске пресуде преузео у посјед и пословни простор површине 21 м² са подрумом исте квадратуре; да је тужитељ у јавним књигама уписан као сувласник спорног објекта са ½ дијела, док преосталих ½ дијела припада И.К., која је са туженим закључила исти уговор као и тужитељ; да је тужитељ покренуо парницу ради предаје у посјед стана површине 55 м² у спорном објекту, која још није правоснажно окончана; да због измјене пројекта у спорном објекту нема гаража, а да су умјесто њих саграђени подруми.

Код таквог чињеничног стања нижестепени судови су удовољили захтјеву тужитеља (првостепени суд дјелимично, а другостепени суд у цјелости), будући да, према схватању тих судова, тужитељ није дао пристанак на преузимање дуга туженог од стране М.Ђ., па се у конкретном случају ради о преузимању испуњења, слиједом чега постоји пасивна легитимација туженог у овом спору.

Одлуке нижестепених судова су засноване на погрешној примјени материјалног права.

У парничном поступку стварна легитимација странака представља материјално – правни однос странака према предмету спора и она зависи од материјалног права које се примјењује на одређено чињенично стање. Тужитељ је у одређеној парници активно легитимисан ако је носилац права које је предмет спора, а тужени је пасивно легитимисан ако на њему лежи обавеза која одговара том праву. У случају недостатка било активне било пасивне легитимације, о захтјеву се мериторно одлучује тако да се он пресудом одбија.

Према одредби члана 446. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), дуг се преузима уговором између дужника и трећег лица (преузимаоца), на који је пристао повјерилац. О склопљеном уговору може повјериоца обавијестити сваки од њих

и свакоме од њих може повјерилац саопштити свој пристанак на преузимање дуга.

Промјеном дужника дуг прелази са старог дужника (овдје: тужени) на новог дужника (овдје: М.Ђ.) и то са истом садржином какву је имао и код старог дужника. Нови дужник дугује повјериоцу (овдје тужитељ) оно што му је дуговао и стари дужник јер се првобитно потраживање није угасило. Повјерилац има исти положај као што га је имао и прије промјене дужника, па је његов пристанак битан јер му није свеједно ко му је дужник.

Из чињеничних утврђења нижестепених пресуда произилази да је тужени на суинвеститора М.Ђ. пренио дуг односно обавезе према тужитељу из уговора о заједничкој изградњи стамбено - пословног објекта. Стога је погрешан закључак нижестепених судова да се овдје не ради о преузимању дуга него само о испуњењу туђе обавезе (члан 453. ЗОО), због чега је, по схватању тих судова, тужени пасивно легитимисан у овом спору.

Наиме, споразум о диоби од 18.9.2002. године, закључен између туженог и М.Ђ. као суинвеститора, у једном дијелу има карактер преузимања дуга (члан 446. ЗОО) из претходног уговора о заједничкој изградњи закљученог између парничних странака 06.8.2002. године. Тужитељ је без резерве примио дјелимично испуњење обавезе од стране М.Ђ. (овај је то учинио у своје име, а не у име туженог) и том приликом се није оградио (члан 446. ст. 3. ЗОО), те се М.Ђ. обратио ради отклањања недостатака у стану и те радове је обавио М.Ђ., а не тужени, па овакво понашање тужитеља има значај пристанка на уговор о преузимању дуга. Осим тога, из проведених доказа, а првенствено исказа парничних странака и свједока, произилази да је тужитељ обавијештен о уговору закљученом између туженог и М.Ђ. и да је исти пристао да обавезе према њему, умјесто туженог, изврши М.Ђ.

Уговором о преузимању дуга М.Ђ. је као нови дужник ступио на мјесто старог дужника тј. туженог, који се ослободио своје обавезе (члан 448. ст. 1. ЗОО), па су основани наводи ревизије да тужени нема никаквих обавеза према тужитељу и да слиједом тога нема ни пасивну легитимацију у овом спору.

Како су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно примијенили материјално право, ревизију је ваљало усвојити и судити као у изреци, на основу одредбе члана 250. ст. 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, даље: ЗПП).

На основу одредбе члана 397. ст. 2. ЗПП у вези са члановима 386. ст. 1., 387. и 396. ст. 1. истог закона, одлучено је о трошковима парничног поступка, а исти се односе на трошкове заступања туженог у првостепеном поступку у износу од укупно 7.680,00 КМ те трошкове састава жалбе и ревизије у износу од по 900,00 КМ.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић